

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Fornax inuidiæ pectus est diaboli, proinde illam non vidit. D. Ioannes
inter ea, quæ sunt in mundo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

§. 3. Fornax inuidia peccus est diaboli, proinde illam non vidit D. Iohannes inter ea, quae sunt in mundo.

D. H. 1. 1. In c. 5. Ep. ad Galat.

Qvis est hic? Hæc est quæstio genuina, quam obiicit inuidia, & bellè declatur illo tractatu, quem edidit D. Cyprian. de illo vitio. Cui titulum prænotauit: De zelo & liuore: tam doctè compositum, vt D. Hieronymo non satisfuerit illum vocare optimum in superlatiuo gradu, sed insuper addit vnum (valde,) quod phrasi Latinæ videtur inconcinnum, Scripsit librum valde optimum, & licet terminum hunc non admittat phrasi Latina, eam tamen operis meretur excellentia: Fuit in eo mens D. Cypriani probare, simul & declarare, quàm perniciosum sit illud vitium, & ex eo nos docere, ac mouere, vt omni illud studio ac labore euitemus; Ad hoc illud præsupponit principium: Inuidiam, proprium esse peccatum diabolo: Ob eam causam, ait, vocatur à Spiritu S. Inuidia diaboli. q. d. Inuidia quod peccatum proprium est diabolo, eo modo, quo dicimus, Misericordia Dei, vt declauemus misericordiam esse virtutem propriam Deo, vt pote quæ sit ex eius visceribus purissimè procedens, in eis genita, quasi in propria officina. Ita Inuidia diaboli, significat inuidiam, propriam esse diabolo, proculam in eius viscerum fornace, creatam quoque ac genitam ex propria sua malitia, eiusque similiam. Ob quam rationem etiam à D. Chrysostom. dicitur Primum diaboli inuentum: peccatum, quod inueniri tantum poterat in visceribus Satanae. Huius illa est ratio: eo quod peccatum illud nullum motuum boni nec paruum, nec magnam habeat respectu eius qui illud committit.

L. de zelo & liuore.

Sap. 2. 24.

Hom. 46. in Gen.

1. Ioan. 2. 16.

Lib. 1. de offic. c. 9. & 16.

Voluit celestis illa Aquila, D. Iohannem intelligi, totius mundi peccata describere, & ea ad tres reduxit seu contraxit categorias. Omne quod est in mundo, aut est concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ. Quidquid in mundo mali est culpa, nascitur ex concupiscentia, id est, ex alicuius boni affectu. Omnia verò bona reuocantur ad tres species, sicut ex D. Ambrosio doctrina probat D. Thom. Vitæ, honestatis, delectabilis. Omnia mundi crimina committuntur, ex præensione alicuius horum bonorum, vel vitæ, vt sunt diuitiæ, bona, hereditates: & hoc est, Concupiscentia oculorum, vel boni honesti, vt sunt dignitates, ho-

nores, status, officia, cathedræ, præminentia. Et hæc sunt Superbia vitæ. Vel boni delectabilis, vt sunt deliciae carnales, sensualitates in cibo & potu, vel actibus inhonestis; & hæc sunt: Concupiscentia carnis. Possit quisquam obiicere: Non videtur integra hæc diuisio: dabo enim ego, & aliud vitium, quo nullum horum bonorum præteritur: hoc autem est inuidia: inuidiosus enim, qui abhorret bonum quod cernit in fratre suo, non propter hoc, honorem vllum præterit; non enim aliud est, quàm quædam mentis abiectio, proinde à Iob vocatur vitium puerorum, ac hominum abiectorum: Paruulum occidit inuidia. Nec similiter per illud veniunt bona quædam temporalia: nullam enim inde ipsi prouenit locum, quantumcumque in illo augeatur inuidia. Minus adhuc studet voluptatibus delicis que potuntur: inuidia, abicit, vt illas assiquatur, quin potius cum sapiente dixerit, & verum dixerit, Vtredo offitium; in idia.

Respondedo, quod D. Iohannes non intendit numerate, nisi vitia mundi, id est, hominum, qui in mundo hoc viuunt, ac proinde dixerit: Omne, quod est in mundo: hi omnes peccant, ex præensione alicuius boni. Est autem homo animal rationale; sed nec mouetur, nisi per id, quod est rationale, solum in appetitum: Hoc autem illa suggerit: nihil fiat nisi alicuius gratiæ commodi, proinde, non est hominis mouere se nisi ad illud quod lucrari potest verum, aut appetens. Axioma est Aristotelis. Nemo, intendens ad malum, operatur, & declarat D. Thom. Inuidia verò non est vitium mundi, sed inferni; nec hominum, sed dæmonis. Hoc huic insaulto est proprium, non intendere in his quæ agit: Inuidia, quidquam, quod sit ei bonum, quoniam, iuxta veridicam Theologiam, quidquid dæmon agit, in eius cedit maius tormentum, pœnam ac confusionem. Tam anxius studet animarum perditioni, vt, sicut prædiximus Dominica antecedente, sit hoc eius officium perpetuum. Falleris, si credideris hoc esse in eius quantumlibet bonum: minime gentium; quoniam per hoc eius augetur cruciatus: quanto enim plures damnantur, tantò est diaboli pœna grauior; sicut accrescit gloria accidentalis Angelorum, quo magis accrescit per eorum inspirationes multitudo beatorum. Matutinus expendit Diuus Petrus Chrysologus parabolam à Christo propositam, de patre familias, Qui seminauit bonum semen in agro suo; cum autem dormirent homines, venit inimicus eius & super seminauit zizaniam, & liaeque malas herbas. Pullulante ac germinante

D. C. 1. 1. 4. 3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

critico, Apparuerunt & zizania. Accedunt famuli, conqueuntur: unde hoc Domine? Unde de igitur tanta zizania, tot vepres, tot tribuli? Ne miremini filij; Inimicus homo hoc fecit. Quarit S. Doctor: Ad quid fecit hoc inimicus? quod lucrum, vel bonum sibi in eo prætendebat? *Ut quid? Ut periret Dominica messis.* Dic mihi igitur quid hoc illi refert? Hoc ad lucrum quid pertinet inimici? An non igitur capis, quod Christus voluerit depingere peccatum proprium diabolo, nimirum inuidiam? Hæc enim in suis actionibus non præterdit, nec mentis oculos coniecit in aliquod bonum, sed tantum ut noceat, vel alteri damnum inferat, quod peccatum dicimus particularis malitiæ, inuatum diabolo: qui in eo quod agit contra Deum, eiusque Sanctos, sibi aliud non intendit bonum, quam perdere, ac deastare illud, quod in altero bonum inuidus contemplatur: *Inuidia spiritus hominum damna suam computat lucrum, & quod perierit hominibus, hoc se existimat acquisisse.* Creauit Deus hominem, et carum pulcherrimum, fertilem, in quo seminavit illa cælestis gratia suæ semina, dona, virtutes, vitæ æternæ semina, mortis & omnium laborum inexperientem. Cernit hunc Satan, illico accurrit, supereminat tam perniciofa zizania, et direrit messem, & vitæ optimum; ex quo mors intravit. Quid sibi studuit lucrari inimicus? Nihil aliud quam euertere Adamum, & hominem cum tota sua progenie interimere. Quod autem bonum sibi? nullum, nec intendit fructum aliquem, aut beneficium aliquod sibi, nec veltigium quidem alicuius boni, aut voluptatis, sufficit illi si bona perdat aliena. Ecce inuidiæ peccatum, pullus inferni: *Inuidia diaboli mors intravit in orbem terrarum.* Ex inferno adduxit illam inimicus: est enim inferni peccatum. Quid, credis, boni diabolus præterdit, quando tam anxius, perurgit, indefessus in ruinam pelere Iudam laborauit, quod & illi feliciter successit? Arbitraris, quod ex eius damnatione, gaudium, deliciasque hauserit Sycophanta? Absit omnino, singulari, torquetur ex tali consorte cruciatus: quanto enim maior est numerus eorum, qui inter se digladiantur, se mutuo percunt, ac feriunt, tanto singulis accrescunt vulnera crudiora. Ecce tibi inuidiam diaboli prolem, qui per hunc nullum sibi bonum præterdit nec obtinet, sed omnium dumtaxat nocentium. Quid intendis, fratris tui inuidens bonis amule? quid cordi tuo acquiris, nisi dolorem, cruciatum. Num ex hoc opes tibi lu-

cratis auare? Quæ tibi inde lux, si candelam, quæ clarius lucet, exufflas? Crassioribus tenebris inuolueris. Hac ratione duo probat D. Chrysof. D. C. 11. n. Primum, illud peccatum, carteris suo modo multo esse grauius: tanto enim peccatum est grauius, quanto minus motiuum habet. In aliis peccatis communitur est aliquod motiuum, aut lucri, aut voluptatis, aut honoris: in hoc vero nullum omnino: *Omni proorsu caret utilitate.* Secundum, *Omni venia caret illud peccatum:* Nullam enim habet excusationem. *Fornicator concupiscentiam præterdere potest, fur paupertatem, homicida furor, frigidus quidem & irrationabilis, habent tamen, quas præterdant excusationes; tu vero, quam dices, rogo, causam, nisi tantum nequitiam?* Cum illud igitur vitium ad eum proprium sit ingenitumque diabolo, vocat Spiritus S. inuidos, eos qui ex parte eius sunt. Ac proinde, dum dixit: *Inuidia diaboli mors intravit &c.* Statim addit: *Imitantur illum, qui sunt ex parte eius.* Idcirco dicit D. Ioannes de Cain: *Cain erat ex malo. Quia peccatum eius inuidia fuit: ut dicemus.*

S. 4. Inuidia peccatum est occultum: Ex duobus cognoscitur effectibus, cordis & lingue commotione. Quis est hic?

Deinde supponit D. Cyprian. huius pestis illud esse damnum maximum, quod eius venenum tam occulte irreat & inaduertenter, ut videri nequeat, donec actum sit de anima; & hoc naturæ suæ valde conformiter. Est hoc vitium proprium venenum serpentis infernalis: & hoc vnum habet serpens, quod mordeat valde dissimulanter, inducit enim somnum, & infundit venenum tam insensibiliter, ut non aduertatur. Ideo, inquit Spiritus sanctus, *Serpens mordet in silentio.* Propitius sit mihi Deus; heu quantos mordet hic serpens: videntibus enim proximum honore præcellentem, infert animum cruciatum, ut nec aduertant, nec sibi prospiciant tempestiue. Tinea inest cocco ditissimo, veltibusque pretiosis, quæ producitur nullo id sentiente, nec apparet, donec paulo post, pannos veltisque explicans, offendis corrosas rimas, & scissuras totumque exesum. Et ob hoc, cum sit maximi detrimenti (ait D. Cyprian.) tale etiam est, de quo minus nobis præcaueamus. *Lene apud quosdam, & modicum crimen videtur, dumque existimatur lenè & modicum, non timeatur: dum non timeatur, contemnitur, dum contemnitur, non facile*

Hieron. Bapt. de Lanna. Tom. I.

